

DOAR UN PAS ÎNAINTE DE FINISH

ABATORUL de Slawomir Mrozek.
Traducerea: Alexandru Colpacci ●
TEATRUL DE STAT DIN ORADEA
● Data premierei: 24 septembrie
1991 ● Regia: Alexandru Colpacci
● Scenografia: Emilia Jivanov ● Dis-
tribuția: Simona Constantinescu (Ma-
ma), Mariana Presecan, Oana Mereu-
ță (Flautista), Daniel Vulcu (Violonistul),
Tiberiu Covaci (Paganini, Mă-
celarul), Ion Abrudan (Directorul Fi-
larmonicii), Ion Ruscuț (Portarul),
Ioan Munteanu, Alexandru Luca, So-
rin Precup, Florin Tripa, Florin Ștan
(Măcelari), Dorin Presecan jr. (Copi-
lul).

Pe afișele teatrale ale ultimelor două stagioni, un nume care revine foarte des, obsesiv aproape, este acela al lui Slawomir Mrozek. De cele mai multe ori e vorba de piesa într-un act **În largul mării**, dar au fost puse în scenă și **Carol**, și **Poliția** și **Ghebosul**, cu un... nesaf pe care la prima vedere am fi tentați să-l atribuim

reacției, firești, la interdicție (cînd mai dură, cînd mai puțin dură, dar mereu prezentă) ce a planat ani la rînd deasupra operei dramaturgului polonez. La o privire mai atentă s-ar putea să constatăm, însă, că interesul extrem de viu pentru dramaturgia lui Mrozek manifestat acum de teatrele noastre se explică nu numai prin valoarea scenică, nu numai prin invocata reacție la o interdicție ci și — sau, poate, mai ales — prin concordanța între hățișul de întrebări născîndu-se una dintr-alta, completîndu-se ori anulîndu-se una pe alta, pe care îl conține mai totdeauna o piesă de Mrozek, și întrebările în care ne confundăm — sau din care ne înălțăm — în această perioadă noi înșine.

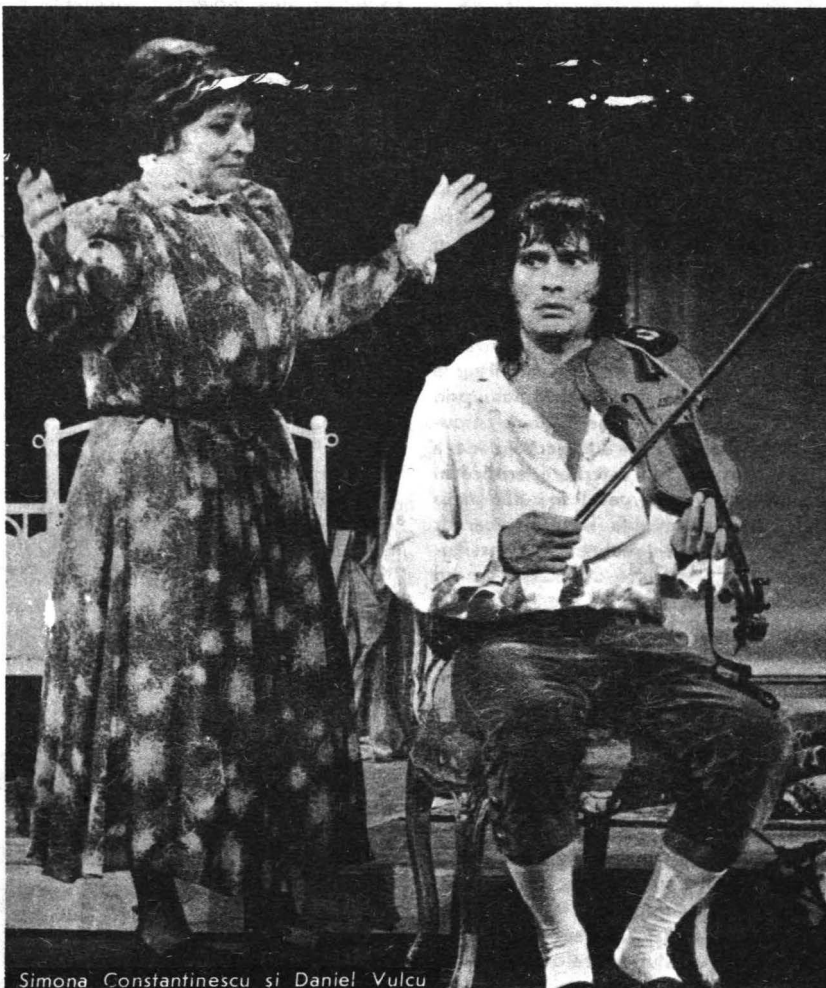
Abatorul, prezentată în premieră pe țară la Teatrul din Oradea, este un Mrozek de o factură mai deosebită, în care îl recunoaștem pe autorul din **Tango** sau din **Emigranții**, de pildă, dar îl descoperim dintr-un unghi diferit, deși poate ar fi mai corect spus — la o vîrstă artistică diferită. Eliminat de la nivelul replicii, absurdul coboară într-un strat mai adînc, atinge mo-

tivațiile, nu se oprește la comportamente, minează neliniștitor, deși abia vizibil, coerența aparentă a întîmplărilor și a relațiilor. Neobișnuit în **Abatorul**, față de alte piese ale lui Mrozek, este aspectul de teatru realist, tradițional, în care momentele culminante nu sînt însă explozii ci implozii, deci nimicitoare, mereu accelerate prăbușiri în interior, către interior. La început, situațiile, personajele, evoluțiile par firești, normale — cu nuanța de bizarerie pe care o conține în sine, de fapt, orice normalitate. Absurdul apare cu atît mai grav, mai amenințător, cu cît el e «secretat» de situații, personaje, evoluții normale, urcă lent, terifiant, ineluctabil din străfunduri greu de sondat. Totul e posibil, totul e imposibil, arta nu poate trăi abstrasă din cotidian dar cotidianul o strivește, o anulează, există un adevăr sau adevăruri? sîntem liberi să alegem? sîntem capabili să alegem? Întrebările se aglomerează, se ramifică, nu cer de fapt răspunsuri ci țaria de a-ți pune mereu întrebări.

Unul dintre importante succese profesionale ale regizorului Alexandru Colpacci se leagă de dramaturgia lui Mrozek și de trupa teatrului din Oradea. E vorba de piesa **Emigranții**, montată aici în urmă cu aproape 15 ani, care s-a bucurat de o primire extrem de călduroasă din partea criticii și care l-a plasat pe, atunci, tînărul director de scenă într-o poziție invidiabilă în topul de valori regizorale ale epocii. Din nou la Oradea, din nou cu o piesă de Mrozek, Colpacci reia, parcă, experiența de acolo de unde se întrerupsese, cu firescul spor de experiență — al lui, al lui Mrozek, al teatrului orădean. Rezultatul este pe deplin meritoriu și dacă nu utilizăm un cuvînt mai entuziast e numai pentru că spectacolul văzut — premiera oficială — lăsa impresia unei faze avansate a repetițiilor, aflate aproape de final, dar încă nu la final. Ritmul părea încă prea relaxat, se simțea nevoia unei finisări, a unor accente care să lumineze, să dea forță de expresie rezolvărilor în mod cert valoroase.

De nevoia unor mici dar obligatorii finisări «suferea» și interpretarea. Cu un pas înaintea celorlalți ni s-a părut Ion Abrudan — foarte sigur, foarte ferm în conturarea unui personaj dificil de figurat, în care artificialul macină autenticul pînă la anulare. Pentru tînărul Daniel Vulcu, rolul principal al piesei este o grea, foarte grea piatră de încercare pe care o clatină, o și urnește dar nu reușește întotdeauna s-o înalțe efectiv de la pămînt. Interpretări bune, dar care așteaptă și ele tușa finală (uneori asta poate însemna estomparea, nu neapărat adăugirea unor linii) se datorează Mariane Presecan, Simonei Constantinescu și lui Tiberiu Covaci.

C.D.

Simona Constantinescu și Daniel Vulcu